

137 1. Beh. af Lovf. ang. n. Væst. om Borger- og Almueskolev. i Kjøbst. og p. Landet. 138

Trettende Møde.

Torsdagen den 11te December Kl. 1 1/2.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Afgjørelse af Formændens Forslag angaaende Behandlingsmaaden af:

Statsrevisorernes Betænkning over Statsregnskabet for Finantsaaret 1871—72.

Formanden: Forslaget gaar, som de Herrer ville mindes, ud paa, at Sagen strax overgives til et Udvalg af 5 Medlemmer, og derefter, naar den vender tilbage fra Udvalget, bliver gjort til Gjenstand for tvende Behandlinger her i Salen efter Reglerne nærmest for 2den og 3die Behandling af Lovforslag. Dersom Ingen udtaler sig imod Forslaget, vil jeg ansæ det for vedtaget uden formelig Afstemning. (Ophold.) Det er saaledes vedtaget.

Man gik som Følge heraf til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Valg af 5 Medlemmer til et Udvalg angaaende:

Statsrevisorernes Betænkning over Statsregnskabet for Finantsaaret 1871—72.

Der blev ialt afgivet 43 Stemmesedler, som alle vare gyldige. Valgte bleve: Qvistgaard, Rosenørn-Deilmann og Zytphen-Adeler, hver med 43 Stemmer, Kayser og S. Pedersen hver med 42 Stemmer.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Valg af 9 Medlemmer til et Udvalg angaaende:

Forslag til Lov om Told- og Skibsafgifterne.

til hvilket Udvalg er henvist Forslag til Lov om Beskatning af indenlandsk Lobat.

Der blev afgivet ialt 44 Stemmesedler, hvoraf imidlertid 1 var blank; tilbage var altsaa 43 gyldige Stemmesedler. Valgte bleve: Brasch, Fischer, N. Hansen, Mourier-Petersen og

N. Petersen, hver med 43 Stemmer, Haske, Melchior og Ussing, hver med 42, og Bruun med 41 Stemmer.

Man gik derpaa til det sidste Nummer paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af „Forslag til Lov angaaende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet“.

(Lovforslaget findes i Tilleg A, Spalte 1477 ff.)

M. Andersen: Det vil være det høje Thing bekendt, at det angaaende Indholdet af det foreliggende Lovforslag er til forskjellige Lidel og paa forskjellige Steder udtalt saa meget, at det er vanskeligt at sige noget Nyt. Resultatet, som man er kommen til ved denne Bedømmelse, er ogsaa forskelligt, alt efter som man har set paa det med forskellige Vine; paa nogle Steder har man fundet, at Lovforslaget indeholdt et brugbart Grundlag, hvorpaa der kunde udarbejdes en Skolelov, som den store Befolkning kunde være vel tjent med; paa andre Steder har man fundet, at Lovforslaget, hvis det blev vedtaget nogenlunde i den Skikkelse, hvori det er forelagt, vilde være en Landsens Ulykke, at der derved af Ministeren vilde være meddelt Befolkningen Stene i Stedet for Brød, saa forskellige ere de Domme, som ere fældede over nærværende Lovforslag. Det, som man indvender fra den ene Side, er, at det er bygget paa de samme Principer, hvorefter Skoleanordningen af 1814 er udarbejdet. Nogle mene, at Skoleanordningen af 1814 var en Velsignelse for Folket; Andre derimod mene, at det havde været meget bedre, om Omsorgen for Ungdommens Undervisning ogsaa den Gang aldeles var bleven overladt til Folket selv. Jeg for mit Vedkommende er af den Mening, at Skoleanordningen af 1814 var en særdeles gavnlig Lov, og at vi ikke noksom kunne takle den Regjering og de Mand, der udarbejdede og hare denne Sag frem, og ved denne Leilighed tror jeg, man bør med Høiagtelse og Taknemlighed nævne saadanne Mand som afbøde Reventlow og Grev Schimmelmann, og den Mand, som Rasmus Sørensen kaldte sin egen uforlignelige Skolepatron. Nu siger man imidlertid: „Det kan vel være, at Skoleanordningen af 1814 var en gavnlig Foranstaltning paa den Tid, den blev givet, men den passer slet ikke til Forholdene, saaledes som de nu ere, og saaledes som de have udviklet sig siden 1848“; men de Herrer, som